

Mottaker:

Nissedal kommune

Sted, dato:

Skien, 15.10.2020

Dette brevet sendes på vegne av 4H Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening, DNT Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Telemark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Telemark, Syklistenes Landsforening Grenland, Telemark Botaniske Forening og Vestfold og Telemark Orienteringskrets.

Høringsuttalelse reguleringsplan Felehovet sør og Reinsvatn i Nissedal kommune

Dette brevet sendes på vegne av 4H Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening, DNT Telemark, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Telemark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Telemark, Syklistenes Landsforening Grenland, Telemark Botaniske Forening og Telemark Orienteringskrets.

Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark, FNF Telemark, er et nettverk for 10 av de største natur- og friluftslivsorganisasjoner i fylket. FNF Telemark arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Telemark arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Telemark er kjent med at Nissedal kommune har forslag til reguleringsplan, detaljregulering for Felehovet sør og Reinsvatn ute til offentlig ettersyn, og ønsker å komme med innspill.

Planområdet er utlagt til fritidsbebyggelse i kommunedelplanen for Gautefallheia 2014-2025. Området er i overkant av 1900 daa stort. Planen viser byggeområde for 144 eksisterende og 437 planlagte tomter for fritidsbebyggelse, tilrettelagt for kommunal v/a-løsning og med bilvei til hver

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
telemark@fnf-nett.no | Postboks 3089, 3707 Skien | 99 15 58 29
organisasjonsnummer 914 039 061 | www.fnf-nett.no/telemark

tomt. Terrenget er et fjellområde med mye bart fjell, kupert med myr og kupert skogsterreng med et tynt jorddekke oppå fjellet.

FNF Telemark ønsker å vise til FN sitt naturpanel:

FNs Naturpanel kom med [en rapport](#) (2019) om tilstanden til naturen. Her slår de fast at vi har en naturkrise. Hovedårsaken til det er store arealendringer – i Norge er hyttebygging en av de inngrepa som fører til størst arealendringer. [Over 2000 arter er utrydningstruet i Norge](#), og også her er hovedgrunnen endret arealbruk. Det er ikke nok å bevilge penger til å redde regnskogen i andre land – regjeringen må jobbe mye mer med å sikre artsmangfoldet også her hjemme om vi skal nå FNs bærekraftsmål, sier Anne Cathrine da Silva, FN-sambandets generalsekretær.

Ressursutnyttelse og utbygginger har ført til at om-råder med relativt urørte økosystemer blir stadig mindre. Andelen av Norges areal som er såkalt villmarkspreget (områder som er mer enn fem kilometer fra tyngre tekniske inngrep), er redusert fra 48 prosent ved århundreskiftet til bare tolv prosent i 1994. I Sør-Norge er andelen helt nede i fem prosent og består i hovedsak av områder i fjelltraktene. Veier, vassdragsutbygging, kraftgater, nærings- og boligbebyggelse står for det største presset.

Myrområder:

I konsekvensutredningen til reguleringsplanen er risiko og sårbarhetsanalysen utført av Stærk & Co AS. FNF Telemark har vært i kontakt med Stærk & Co AS, og fikk forståelse av analysearbeidet. I samtalen kom vi inn på myr som er en påvist naturverdi i området. Myr er som kjent viktig å ivareta fordi nedbygging av myr og skog skaper store mengder CO₂, og samtidig svekkes naturens evne til å binde karbon i framtiden. Det anslås at 30 til 50 prosent av myrene i Norge er ødelagte. Når det gjelder grøfting i skog er det slik at grøfting og tørrlegging av myr og fuktskog ikke er tillatt. Grøfterensking og suppleringsgrøfting kan skje så sant det ikke er behov for restaurering av nøkkelbiotoper/biologisk viktige områder på denne marktypen på den gitte eiendommen, ifølge norsk skogstandard.

Hytter og andre inngrep kan få store konsekvenser for typiske skog- og myrarter, ifølge Nina E. Eide, spesialist på effekter av naturinngrep. Derfor bør en konsekvensutredning utføres før det bygges på slike arealer. Det kan motvirke ukritisk bit for bit-nedbygging av verdifull skog og myr.

Slåttemyrene i området Felehovet er påviste og i flertall, bl.a. Kaddemyra-Jonsmyr-Hytteslåtta. Slåttemark er ifølge Rødliste for naturtyper 2018, en kritisk trua naturtype. Den har status som utvalgt naturtype gjennom Naturmangfoldloven og derfor av nasjonal interesse. Mange sjeldne og truede arter trives i slåttemarkene. På generelt grunnlag vil FNF Telemark kommentere at flere av de sjeldne artene som lever i slåttemark, har vanskelig for å leve andre steder. Så mange som 50 plantearter kan ha sitt levested på én kvadratmeter slåttemark. Flere av de eldste og mest velkjente medisinske og krydderplantene våre finnes i slåtteeengene. Prestekrage, rødknapp, gulmaure, perikum, knoppurt og blåklokke er noen av artene som lever der. Med plantemangfoldet følger også et stort antall insekter. For eksempel finner man mange arter av [humler](#), bier og sommerfugler i slåttemarkene. I tillegg finnes mange sjeldne sopper i denne naturtypen. Hvorvidt dette gjelder området Felehovet sør og Reinsvatn har vi ikke grunnlag for å påvise, annet enn at det er stor sannsynlighet for dette også her.

Vann, avløp og veibygging står omtalt i reguleringsplanen for hyttefeltet. Det vil føre til at det graves grøfter. Dette kan føre til at myrer tørker ut, slik at karbon-lageret i massene forsvinner. Slike inngrep bør gjøres i god avstand fra myrene i området, så myrene i størst mulig grad bevares med gode

randsoner rundt. Dette ser vi på som grunnlag for å vurdere konsekvensutredning, samt at kartlegging av biologisk mangfold bør bli gjort før store utbyggingsplaner blir igangsatt.

Klima:

Når det gjelder utslipp av klimagasser fra arealbruksendringer anbefales bruk av Miljødirektoratets tiltaksmal for å beregne klimagasseffekten av arealbruksendringer i konsekvensutredninger. Veilederen gir ingen tydelige råd om hvordan utbygger og ansvarlig myndighet skal vurdere hva som er for eksempel et stort utslipp, men foreslår at "utslippseffekt av alternative tiltak kan måles opp mot de totale norske utslippene, eventuelt opp mot utslippene i kommunen". Dette betyr at muligheten til måloppnåelse, både nasjonalt, regionalt og lokalt, kan trekkes inn ved vurderingen.

Netto utslipp og opptak

Utslipp og opptak av klimagasser (tonn CO₂-ekvivalenter)

Nissedal

[Graf](#) [Tabell](#)

Arealbrukskategori	2 010	2 015
Annen utmark	-2 284	-2 579
Utbygd areal	832	1 203
Vann og myr	-1 207	-955
Beite	111	93
Dyrket mark	432	344
Skog	-158 302	-132 151

Tallene er hentet fra Miljødirektoratet sin utregningsmodell i perioden 2010 – 2015 for Nissedal kommune. Negative tall angir opptak, positive tall angir utslipp

Areal for rekreasjon og friluftslivsbruk:

Når det gjelder området som helhet for rekreasjon og friluftslivsbruk er det positivt at grunneier er opptatt av tilrettelegging av turstier, sykkeltraseer og andre tiltak for et bærekraftig naturbasert reiseliv i Nissedal. Men når det er planlagt 437 nye tomter frykter FNF Telemark en fortetting som vil gå på bekostning av biologisk mangfold, areal for rekreasjon og friluftslivsbruk. Svært mange friluftslivsinteresserte benytter Gautefallheia både sommer og vinter.

I den allerede utbygde delen av dette hyttefeltet (utbygd blant annet på slutten av 60-tallet) så ligger hyttene mer dynamisk plassert; lang avstand mellom hyttene, trær og skogholt er godt bevart, små tjern og myrer har fått være (stort sett) i fred. Dette har medført at det fortsatt er godt biologisk mangfold i området Felehovet sør og Reinsvatn. Rødstjert, duetrost og dvergfalk hekker i området. Perleugla er blitt funnet hukrende der, og hubroen (rødlistet med status; sterkt truet) har flere ganger vært på besøk i området, trelerke (rødliste som nær truet) er flere ganger blitt funnet syngende i området. Med den kraftige fortettinga som er foreslått vil området bli en tilnærmet biologisk ørken. Da vil de vanligste artene, de som er altetende og godt tilpasset oss mennesker, være de som bli igjen.

Det er lagt ned betydelig dugnadsarbeid for å tilrettelegge turstier i området som vi håper det blir tatt hensyn til. Både for eksisterende hytteeiere, framtidige hytteeiere, turister og fastboende er det viktige at turstier, løpetraseer og attraktive friluftsområder blir tatt vare på. For omfattende konsentrert utbygging av området vil føre til for stor belastning på den fine naturen. Nye hytter må kommunen sørge for at kommer i god avstand fra turstier, løpetraseer og fiskevann. Det er kommunen sitt ansvar å sørge for å passe på dette når de skal behandle reguleringsplaner. Vi håper kommunens politikere har fokus på at Gautefallheia også skal fremstå som et attraktivt friluftsområde også for framtidige generasjoner.

Kunnskapsgrunnlag:

Kartleggingen av naturmangfold og kunnskapsgrunnlag for arealdisponering til rekreasjon og friluftsliv i reguleringsplanen mener FNF Telemark er mangelfull. Som kommentar på høringsinnspill har utbygger kommentert. *«Utarbeidelse av reguleringsplan følger en lovpålagt prosess. Her kommer sektormyndigheter med innspill til tema innenfor sine ansvarsområder. Bl.a. Friluftsliv og rekreasjon og landskap. Reguleringsplanen utarbeides av fagkyndige som kartlegger området og bruken av dette. På bakgrunn av innspill og befaringer er det arealplanlegger som foreslår områder til friluftsliv og rekreasjon, samt som er viktige av hensyn til landskap. Planforslaget underlegges kommunal behandling og offentlig høring. Denne prosessen avklarer om disse interessene anses som god nok ivare tatt. Det er ingen nasjonal standard med kriterier for slike vurderinger».*

FNF Telemark vil påpeke at Nissedal kommune ikke har gjennomført [kartlegging og verdsetting av friluftsområder i tråd med veileder M98 fra Miljødirektoratet](#). Kartleggingene er en nasjonal standard med kriterier for slike vurderinger. Den kan ikke brukes som juridisk bindende, men kun som et faktagrunnlag. I samråd med Vestfold og Telemark fylkeskommune har vi fått informasjon om at dette arbeidet skal gjennomføres i Nissedal kommune. Derfor påpeker FNF Telemark at dette arbeidet bør utføres for å ha økt kunnskapsgrunnlag for detaljregulering av området. For kommuner som ikke har laget planer for grønstrukturen, markaområder ol, vil kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder være et viktig grunnlag for å ivareta friluftslivet i arbeidet med planer etter plan- og bygningsloven. Dette punktet er i samråd med høringsinnspillene som har kommet for detaljregulering for Felehovet sør og Reinsvatn. Spesielt for rekreasjonsområdene og 50 meters strandsone eller i LNF-område.

Avslutningsvis håper FNF Telemark at natur- og friluftslivinteresser blir ivare tatt i videre saksgang.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Telemark

Eirik Knive
Koordinator
FNF Telemark